

Handläggare: Madeleine Hagerth
Telefon: 08 - 508 21 051

Till
Älvsjö stadsdelsnämnd
2010-08-26

Handlingsplan för förskolans arbete med barns språk- och kunskapsutveckling

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner handlingsplanen för förskolans arbete med barns språk- och kunskapsutveckling.

Charlotte Svensson

Stadsdelsdirektör

Göran Sjödin

Verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Förskoleåldern är den viktigaste perioden när det gäller utvecklingen av språket. I förskolans läroplan och stadens förskoleplan anges att förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla sin språkliga medvetenhet, ett rikt och nyanserat tal-språk,- intresse för skriftspråk och förståelse för symboler. Arbetet med barns olika språkliga och kommunikativa uttrycksformer är därför en av hörnstenarna i förskolans verksamhet. Mot bakgrund av förskoleundersökningen och de senaste årens kvalitetsredovisningar behöver förskolorna arbeta mer systematiskt med dessa frågor.

I detta ärende presenteras en handlingsplan för förskolans arbete med barns språk- och kunskapsutveckling. Handlingsplanen vänder sig till all personal som arbetar på de kommunala förskolorna i Älvsjö och den innehåller ett antal strategier och verktyg, för att höja förskolornas självvärderingsindex och därmed höja graden av måluppfyllelse. Planen ska implementeras på förskolorna under hösten 2010.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom verksamhetsområdena barn och ungdom. Handlingsplanen har utarbetats av en arbetsgrupp bestående av de pedagogiska ledarna i Älvsjös kommunala förskolor. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen 2010-08-19.

Bakgrund

I den nuvarande läroplanen och stadens förskoleplan anges att förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla sin språkliga medvetenhet, ett rikt och nyanserat talspråk- intresse för skriftspråk och förståelse för symboler. I oktober 2008 fick skolverket ett regeringsuppdrag att återkomma med förslag på förtydliganden och kompletteringar av vissa mål i läroplanen för förskolan. I uppdraget anges att utgångspunkten för förtydligandena i förskolans läroplan ska vara ett aktivt och medvetet arbete med barns språkutveckling i förskolan då detta har en stor betydelse för elevernas fortsatta språk-, tal-, läs- och skrivutveckling i skolan.

Förslag till förändringar väntas komma under hösten 2010.

Språket har en avgörande betydelse för individens möjlighet till utbildning, arbete och social gemenskap. Förskolan kan påverka vilka språkliga kompetenser barnen kommer att uppnå i sina olika språk och stimulera deras kunskapsutveckling. Språk och identitet hänger samman liksom språk och lärande. Förskoleåldern är den viktigaste perioden när det gäller utvecklingen av språket. Arbetet med barns olika språkliga och kommunikativa uttrycksformer är därför en av hörnstenarna i förskolans verksamhet och lägger också en grund till barnens läs- och skrivutveckling.

Mot bakgrund av förskoleundersökningen och de senaste årens kvalitetsredovisningar behöver förskolorna arbeta mer systematiskt med dessa frågor. Som stöd i detta utvecklingsarbete har förvaltningen utarbetat denna handlingsplan.

Förvaltningens förslag

Syftet med handlingsplanen är att förskolan ska få konkreta redskap för att arbeta med att främja alla barns språk- och kunskapsutveckling.

Att stödja barn i att utveckla ett mångsidigt och nyanserat språk innebär att pedagogerna ska ta tillvara och utveckla barns nyfikenhet och lust att lära samt uppmuntra barnen att använda ett allt mer komplext och mångsidigt språk med ett varierat ordförråd, bisatser och varierad ordföljd beskriva händelseförlopp etc.

Pedagogerna stödjer barnen bäst genom att fokusera på innehållet i det barnen säger, inte på formen eller den formella korrektheten. Barnen måste få tillfälle att uttrycka komplicerade tankar utan för tidiga krav på formell korrekthet (uttal, ordval, stavning och grammatik). Barn som för tidigt uppmanas att tala och skriva korrekt får svårare att utveckla ett rikt språk. Först när barnet använder ett mer komplext språk är det intressant att titta på korrektheten.

Planen är direkt kopplad till läroplanen för förskolan (Lpfö 98), förskoleplanen för Stockholms stad samt stadsdelsnämndens mål för förskoleverksamheten och innehåller ett antal strategier och verktyg för att höja förskolornas självvärderingsindex och därmed höja graden av måluppfyllelse.

Handlingsplanen är indelad i *teoretisk bakgrund, interkulturellt förhållningssätt, modersmålet, samarbete mellan föräldrar och förskola, språkutvecklande arbetsätt* samt *pedagogisk dokumentation*. Kapitlen är kopplade till styrdokumentet och checklistor och diskussionsfrågor har också tagits fram för varje del.

Handlingsplanen vänder sig till all personal som arbetar på de kommunala förskolorna i Älvsjö men kan även användas i andra verksamheter.

Handlingsplanen ska implementeras på förskolorna under hösten 2010. En gemensam upptakt för alla pedagoger kommer att genomföras den 7 september. Då kommer stadsdelsdirektören och verksamhetsområdeschefen att informera om den gemensamma satsningen som innefattar en gemensam verksamhetsidé för Älvsjö kommunala förskolor, handlingsplanen för förskolans arbete med barns språk- och kunskapsutveckling samt en satsning på utbildning i pedagogisk dokumentation. Upptakten inbegriper också en föreläsning på temat *Från daghem till förskola*. De pedagogiska ledarna kommer därefter att tillsammans hålla i utbildningen för att implementera handlingsplanen på samtliga förskolor.

Förvaltningen inleder därmed ett flerårigt utvecklingsarbete för att säkra kvalitén i förskolan bl.a. vad gäller barns språk- och kunskapsutveckling.

Förvaltningen föreslår därmed att stadsdelsnämnden godkänner handlingsplanen för förskolans arbete med språk- och kunskapsutveckling.

Bilaga

1. Handlingsplan för förskolans arbete med barns språk- och kunskapsutveckling